

**«Жеміс-көкөніс шаруашылығы» пәні бойынша
Ұлттық біліктілік тестілеуге арналған
тест спецификациясы**

1. Мақсаты: Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарында жұмыс істейтін педагог қызметкерлер мен оларға теңестірілген тұлғаларды аттестаттау барысында Ұлттық біліктілік тестілеуге арналған тест тапсырмаларын әзірлеу үшін құрастырылған.

2. Міндеті: Педагогтардың біліктілік деңгейінің біліктілік талаптарға сәйкестігін анықтау.

3. Мазмұны: 08110300 – «Жеміс-көкөніс шаруашылығы» мамандығы, 3W08110301 - «Көкөніс өсіруші», 3W08110302 – «Бақша дақылдарын өсіруші», 3W08110303 – «Жүзім өсіруші», 3W08110304 – «Жеміс өсіруші» және 4S08110305 – «Жеміс-көкөніс өсіруші техник» біліктіліктеріне арналған «Жеміс-көкөніс шаруашылығы» пәні бойынша педагогтарды аттестациялауға арналған тест.

№	Тақырып	№	Тақырыпша
1	Көкөніс шаруашылығы. Көкөніс дақылдарының жіктелуі мен биологиялық ерекшеліктері	1	Көкөніс дақылдарының жіктелуі
		2	Көкөніс дақылдарының морфологиялық, биологиялық ерекшеліктері, өсіп-даму заңдылықтары
2	Көкөніс дақылдарын көбейту жолдары	3	Өсіріп өндірудің әдістері мен тәсілдері
		4	Тұқымдарды даярлау. Тұқымдарды егудің алдында дайындау
		5	Көкөніс дақылдарының көшеттерін өсіру
3	Ашық және қорғаулы грунттарда көкөніс дақылдарын өсіру	6	Көкөніс дақылдары үшін топырақты өңдеу жүйесі
		7	Тыңайту және суландыру жүйесі
		8	Ашық алаңда көкөніс дақылдарын өсіру технологиясы
		9	Қорғаулы грунттардың маңызы, құрылысы, түрлері. Көкөністерді өсіру ерекшеліктері.
		10	Жылыжайда көкөніс дақылдарын өсіру технологиясы
		11	Көкөніс дақылдарының зиянды ағзалары және олармен күресу шаралары
4	Жеміс шаруашылығы. Жеміс дақылдарының биологиялық ерекшеліктері мен морфологиялық белгілері	12	Жеміс-жидек дақылдарының биологиялық және морфологиялық ерекшеліктері
		13	Жеміс-жидек дақылдарының өсу және жеміс салу заңдылықтары
5	Жеміс көшеттігінде көшеттер өсіру технологиясы	14	Жеміс көшеттігін ұйымдастыру және оның құрылымы. Жеміс-жидек өсімдіктерін көбейту жолдары.
		15	Жеміс көшеттігін күтіп-баптау
6	Жеміс бағын отырғызу және оны күтіп-баптау	16	Бақтардың типтері, Бақ отырғызатын орын таңдау
		17	Бақ аумағын ұйымдастыру. Жеміс көшеттерін отырғызуға дайындау.

		18	Жеміс ағаштарының сорттарын таңдау. Жеміс көшеттерін отырғызудың мерзімдері мен әдістері.
		19	Жас бақты күтіп- баптау. Жеміс салып тұрған бақты күтіп-баптау. Жеміс салып тұрған бақта өнім жинау
7	Жеміс ағаштарын зиянкестер мен аурулардан қорғау және олармен күресу жолдары	20	Жеміс ағаштарының зиянкестері
		21	Жеміс ағаштарының аурулары
		22	Жеміс ағаштарын зиянкестері мен ауруларына қарсы күресу шаралары
8	Жидек дақылдарын өсіру технологиясы	23	Жидек дақылдарын отырғызу және оларды күтіп баптау
		24	Жидек дақылдарының зиянкестері, аурулары және олармен күресу шаралары
9	Жүзімді өсіру технологиясы	25	Жүзім аумағын ұйымдастыру. Жас және өнім салып тұрған жүзімдіктерді күтіп-баптау
		26	Жүзімнің зиянкестері, аурулары және олармен күресу шаралары
Мән мәтіндік тапсырмалар (мәтін, кесте, графика, статистикалыққапараттар, суреттержәнет.б).			

4. Тапсырма мазмұнының сипаттамасы:

Көкөніс шаруашылығы. Көкөніс дақылдарының жіктелуі мен биологиялық ерекшеліктері. Көкөніс дақылдарының жіктелуі Көкөніс дақылдарының морфологиялық, биологиялық ерекшеліктері, өсіп-даму заңдылықтары

Көкөніс дақылдарын көбейту жолдары. Өсіріп өндірудің әдістері мен тәсілдері Тұқымдарды даярлау. Тұқымдарды егудің алдында дайындау Көкөніс дақылдарының көшеттерін өсіру.

Ашық және қорғаулы грунттарда көкөніс дақылдарын өсіру. Көкөніс дақылдары үшін топырақты өңдеу жүйесі. Тыңайту және суландыру жүйесі. Ашық алаңда көкөніс дақылдарын өсіру технологиясы. Қорғаулы грунттардың маңызы, құрылысы, түрлері. Көкөністерді өсіру ерекшеліктері. Жылыжайда көкөніс дақылдарын өсіру технологиясы. Көкөніс дақылдарының зиянды ағзалары және олармен күресу шаралары.

Жеміс шаруашылығы. Жеміс дақылдарының биологиялық ерекшеліктері мен морфологиялық белгілері. Жеміс-жидек дақылдарының биологиялық және морфологиялық ерекшеліктері. Жеміс-жидек дақылдарының өсу және жеміс салу заңдылықтары.

Жеміс көшеттігінде көшеттер өсіру технологиясы. Жеміс көшеттігін ұйымдастыру және оның құрылымы. Жеміс-жидек өсімдіктерін көбейту жолдары. Жеміс көшеттігін күтіп-баптау.

Жеміс бағын отырғызу және оны күтіп-баптау. Бақтардың типтері, Бақ отырғызатын орын таңдау. Бақ аумағын ұйымдастыру. Жеміс көшеттерін отырғызуға дайындау. Жеміс ағаштарының сорттарын таңдау. Жеміс көшеттерін отырғызудың мерзімдері мен әдістері. Жас бақты күтіп- баптау. Жеміс салып тұрған бақты күтіп-баптау. Жеміс салып тұрған бақта өнім жинау.

Жеміс ағаштарын зиянкестер мен аурулардан қорғау және олармен күресу жолдары. Жеміс ағаштарының зиянкестері. Жеміс ағаштарының аурулары. Жеміс ағаштарын зиянкестері мен ауруларына қарсы күресу шаралары.

Жидек дақылдарын өсіру технологиясы. Жидек дақылдарын отырғызу және оларды күтіп баптау. Жидек дақылдарының зиянкестері, аурулары және олармен күресу шаралары.

Жүзімді өсіру технологиясы. Жүзім аумағын ұйымдастыру. Жас және өнім салып тұрған жүзімдіктерді күтіп-баптау. Жүзімнің зиянкестері, аурулары және олармен күресу шаралары.

5. Тесттің бір нұсқасындағы тест тапсырмаларының қиындығы: тест тапсырмаларының қиындығы 3 деңгейде беріледі: базалық деңгейде (А) – 25 %; орташа деңгейде (В) – 50 %; жоғары деңгейде (С) – 25 %.

Базалық деңгейдегі тест тапсырмалары қарапайым білім мен дағдыларын пайдалануға, түсушінің ең төменгі дайындық деңгейіне баға беруге, белгілі бір нұсқаулардың көмегімен әрекеттерді орындауға, қарапайым дәлелдер мен ұғымдарды пайдалануға негізделген.

Орташа деңгейдегі тест тапсырмалары негізгі білім мен дағдыларын дұрыс пайдалануға, жаңа жағдайларда қарапайым модельдерді тануға, деректерді талдау мен салыстыруға, жүйелеуге, дәлелдерді қолданып, ақпаратты жалпылау мен қорытынды жасау қабілеттерін бағалауға негізделген.

Жоғары деңгейдегі тест тапсырмалары неғұрлым күрделі білім мен дағдыларын пайдалануды, тапсырмалардың күрделі модельдерін тануды, мәселелерді шешу үшін білім мен дағдыларын біріктіруді, күрделі ақпаратты немесе деректерді талдауды, пайымдауды, тұжырымдарды негіздеуге бағытталған.

6. Тест тапсырмаларының формалары: Бір дұрыс жауапты және бір немесе бірнеше дұрыс жауапты таңдауға арналған жабық формадағы тест тапсырмалары.

7. Тест тапсырмаларын орындау уақыты:

Бір тапсырманы орындаудың орташа ұзақтығы 1,5 – 2 минутты құрайды.

8. Бағалау:

Аттестация кезінде тестілеудің жиынтық балы есептелінеді.

Бес жауап нұсқасынан бір дұрыс жауап таңдалған тапсырма үшін – 1 балл, дұрыс орындалмаған тапсырмаға – 0 балл алады.

Бірнеше жауап нұсқасынан барлық дұрыс жауаптар үшін – 2 балл, жіберілген бір қате үшін – 1 балл, екі және одан көп қате жауап үшін – 0 балл беріледі.

9. Ұсынылған әдебиеттер тізімі:

1. Өтешқалиев А. Көкөніс өсіру технологиясы. Алматы. Білім. 2012ж.

2. Әліпбеков Н.Ж., Машаева Г.Х., Исабеков Б.Б., Есентаев Б.Е.. Көкөніс өсіруші фермер анықтамалығы. Астана, Фолиант, 2003ж.

3. Аяпов К., Үкібасов О., Есеналиева М. Жеміс, көкөніс шаруашылығы. Астана. Фолиант, 2009ж.

4. Жетпісбай Ж.Ж., Бекжан Р.С. Жеміс-жидек дақылдарын өсіру технологиясы. Астана. Фолиант, 2009ж.

5. Сағитов А.О. Өсімдік қорғау анықтамасы. Алматы, 2015ж.

6. Ашықбаев Н, Дүйсембекова Б., Ағыбаев А., Карбозова Р. Өсімдік қорғау. Астана, Фолиант. 2011ж.

7. Сағитов А.О., Камбулин В.Е., Балаев Е.А., Динасилов А.С. Өсімдіктер карантині. Алматы, 2015ж.